

Reforma MSR v systému EU ETS: Co se skutečně mění a co ceny povolenek čeká?

Evropská komise připravuje první úpravu Rezervy tržní stability (MSR) pro stávající systém EU ETS1. Návrh — zatím neformálně potvrzený — počítá s prvním a možná i jediným krokem: zrušením mechanismu zneplatňování přebytečných povolenek. Tato zdánlivě technická změna přichází uprostřed silného politického tlaku na snížení cen a v předvečer komplexní revize celé směrnice ETS, plánované na třetí čtvrtletí 2026.

Co Komise navrhuje — a co zatím ne

Podle zdrojů obeznámených s přípravou návrhu bude odstranění ustanovení o zneplatňování jedinou změnou, kterou Komise pro ETS1 navrhne v tomto kole. Podle stávajících pravidel jsou od roku 2023 všechny povolenky v MSR přesahující k 1. lednu každého roku hranici 400 milionů trvale zrušeny a odstraněny z trhu. V praxi to znamenalo, že k 1. lednu 2025 bylo invalidováno více než 270 milionů povolenek.

Navrhovaná změna by tato pravidla zrušila: přebytečné povolenky by nadále nebyly mazány, ale ponechány v rezervě jako potenciální budoucí zásoba. Samotná velikost rezervy ani parametry pro vstup nebo výstup povolenek z MSR (stávající příjmový podíl 24 % při TNAC nad 833 milionů) by se zatím neměnily.

Důležité je odlišit dva procesy: návrh z listopadu 2025 se týkal MSR pro nový ETS2 (budovy a silniční doprava, start v roce 2028), zatímco komplexní revize směrnice ETS1 je plánována teprve na třetí čtvrtletí 2026.

Politický kontext: tlak deseti členských států

Návrh přichází v době mimořádného politického tlaku. Koalice deseti členských států zaslala Komisi koordinovaný dopis požadující úlevy od ETS — tento počet představuje blokační menšinu v Radě EU. Itálie šla nejdál a navrhla úplné dočasné pozastavení systému, případně kompenzace pro plynové elektrárny za náklady na povolenky. Komise proto hledá méně radikální kompromis.

Souběžně odborníci z průmyslu a akademické sféry argumentují, že MSR splnil svůj původní účel — neutralizaci historického přebytku povolenek — a mechanismus zneplatňování je proto nadbytečný. Zvažuje se také snížení příjmové sazby MSR z 24 % na 12 %, což by přímo zvýšilo nabídku povolenek na aukcích.

Dopad na ceny: mírný tlak dolů, nikoliv zlom

Ceny EUA se v dubnu 2026 pohybují kolem 70–72 EUR/t — oproti lednovému maxima přes 81 EUR/t výrazně nižší. Samotné zrušení invalidace ceny výrazně nesníží, jde spíše o signálový efekt:

- Rezerva MSR hned víc povolenek na trh nevypustí — zůstanou uzamčeny.
- Trh však ví, že budoucí potenciální nabídka vzrostla, což snižuje motivaci k bankovnímu hromadění povolenek.
- Paradoxně: trh reagoval krátkodobým růstem ceny na zprávu, že změny budou menší, než se obávalo.

Cenové scénáře pro rok 2026:

Scénář	Cena EUA konec 2026	Pravděpodobnost
Základní: MSR mírně upraven, ETS zachován	75–80 EUR/t	~45 %
Politické oslabení ETS: prodloužení bezplatných povolenek	58–62 EUR/t	~30 %
Výhled 2030 (modely, základní scénář)	~145 EUR/t	<i>závisí na reformě</i>

Co sledovat dál

Klíčovým milníkem bude legislativní návrh revize směrnice ETS1 a MSR, jehož zveřejnění Komise plánuje na třetí čtvrtletí 2026. Ten rozhodne o parametrech trhu pro období po roce 2030. Sledovat je třeba také výsledek jednání o snížení příjmové sazby MSR a o rozsahu zachování bezplatných povolenek pro průmysl – tyto dvě otázky budou pro cenový výhled rozhodující.

Zdroje: Evropská komise (DG CLIMA), Bloomberg, ABN AMRO Carbon Market Research, Enerdata ETS Price Forecast, European Parliament EPRS.